

Mat

Chapter 5

Ukrainian Interlinear

Reference: Ukrainian Ogienko Bible

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος; καὶ καθίσαντος αὐτοῦ,
Побачивши ж [-] натовпи, зійшов на [-] гору; і коли-сів Він,
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G0305](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#) [G2532](#) [G2523](#) [G0846](#)
προσηλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
приступили до-Нього [-] учні Його.
[G4334](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)

| І, побачивши натовп, Він вийшов на гору. А як сів, підійшли Його учні до Нього.

2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων,
І відкривши [-] вуста Свої, навчав їх, кажучи,
[G2532](#) [G0455](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0846](#) [G1321](#) [G0846](#) [G3004](#)

| І, відкривши устá Свої, Він навчати їх став, промовляючи:

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
Блаженні [-] вбогі [-] духом, бо їхнє є [-] Царство [-]
[G3107](#) [G3588](#) [G4434](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3754](#) [G0846](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#)
οὐρανῶν.
Небесне.
[G3772](#)

| „Блаженні вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне.

4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
блаженні [-] засмучені, бо вони будуть-втішені.
[G3107](#) [G3588](#) [G3996](#) [G3754](#) [G0846](#) [G3870](#)

| Блаженні засмучені, бо вони будуть утішені.

5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.
блаженні [-] лагідні, бо вони успадкують [-] землю.
[G3107](#) [G3588](#) [G4239](#) [G3754](#) [G0846](#) [G2816](#) [G3588](#) [G1093](#)

| Блаженні лагідні, бо землю успадкують вони.

6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην; ὅτι αὐτοὶ
блаженні [-] голодні і спраглі [-] праведності; бо вони
[G3107](#) [G3588](#) [G3983](#) [G2532](#) [G1372](#) [G3588](#) [G1343](#) [G3754](#) [G0846](#)
χορτασθήσονται.
будуть-насичені.
[G5526](#)

| Блаженні голодні та спрагнені праведности, бо вони нагодовані будуть.

7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
блаженні [-] милостиві, бо вони будуть-помилувані.
[G3107](#) [G3588](#) [G1655](#) [G3754](#) [G0846](#) [G1653](#)

| Блаженні милостіві, бо помилувані вони будуть.

8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
блаженні [-] чисті [-] серцем, бо вони [-] Бога побачать.
[G3107](#) [G3588](#) [G2513](#) [G3588](#) [G2588](#) [G3754](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3708](#)

Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога.

9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.
блаженні [-] миротворці, бо вони синами Божими названі-будуть.
[G3107](#) [G3588](#) [G1518](#) [G3754](#) [G0846](#) [G5207](#) [G2316](#) [G2564](#)

Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть.

10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία
блаженні [-] гнані за праведність, бо їхнє є [-] Царство
[G3107](#) [G3588](#) [G1377](#) [G1752](#) [G1343](#) [G3754](#) [G0846](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#)

τῶν οὐρανῶν.
[-] Небесне.
[G3588](#) [G3772](#)

Блаженні вигнані за праведність, бо їхнє Царство Небесне.

11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν
Блаженні есте коли зневажать вас, і гнатимуть, і скажуть все
[G3107](#) [G1510](#) [G3752](#) [G3679](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1377](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3956](#)

πονηρὸν καθ' ὑμῶν, ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.
лихе на вас, неправдиво задля Мене.
[G4190](#) [G2596](#) [G4771](#) [G5574](#) [G1752](#) [G1473](#)

Блаженні ви, як ганьбіти та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене.

12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς
Радійте і веселіться, бо [-] нагорода ваша велика на [-]
[G5463](#) [G2532](#) [G0021](#) [G3754](#) [G3588](#) [G3408](#) [G4771](#) [G4183](#) [G1722](#) [G3588](#)

οὐρανοῖς; οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
небесах; бо-так [-] гнали [-] пророків [-] перед вами.
[G3772](#) [G3779](#) [G1063](#) [G1377](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3588](#) [G4253](#) [G4771](#)

Радійте та веселіться, — нагорода бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς; ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν
Ви є [-] сіль [-] землі; якщо ж [-] сіль звітріє, чим
[G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0217](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1437](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0217](#) [G3471](#) [G1722](#)

τίνι ἀλισθήσεται? εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθὲν ἔξω,
[-] солитимуть? Ні-на-що вона не-здатна вже, хіба що викинути геть,
[G5101](#) [G0233](#) [G1519](#) [G3762](#) [G2480](#) [G2089](#) [G1487](#) [G3361](#) [G0906](#) [G1854](#)

καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
на-потопання від [-] людей.
[G2662](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0444](#)

Ви — сіль землі. Коли сіль ізвітріє, то чим насолити її? Не придасться вона вже нінащо, хіба щоб надвір була висипана та потоптана людьми.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
 Ви є [-] світло [-] світу. Не може місто сховатися на-вершині
[G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5457](#) [G3588](#) [G2889](#) [G3756](#) [G1410](#) [G4172](#) [G2928](#) [G1883](#)

ὄρους κειμένη.
 гори стоячи.
[G3735](#) [G2749](#)

Ви світло для світу. Не може сховатися місто, що стоїть на верховині гори.

15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον-- ἀλλ' ἐπὶ
 І-не запалюють свічку і ставлять її під [-] посудину— але на
[G3761](#) [G2545](#) [G3088](#) [G2532](#) [G5087](#) [G0846](#) [G5259](#) [G3588](#) [G3426](#) [G0235](#) [G1909](#)

τὴν λυχνίαν-- καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
 [-] свічник— і світить усім [-] що-в [-] домі.
[G3588](#) [G3087](#) [G2532](#) [G2989](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#)

І не запалюють світла, щоб поставити його під посудину, але на світильник, — і світить воно всім у домі.

16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως
 Так нехай-світить [-] світло ваше перед [-] людьми, щоб
[G3779](#) [G2989](#) [G3588](#) [G5457](#) [G4771](#) [G1715](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3704](#)

ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν
 побачили ваші [-] добрі діла, і прославили [-] Отця вашого [-]
[G3708](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2570](#) [G2041](#) [G2532](#) [G1392](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#)

ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 що-на [-] небесах.
[G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας; οὐκ
 Не думайте що прийшов скасувати [-] закон чи [-] пророків; не
[G3361](#) [G3543](#) [G3754](#) [G2064](#) [G2647](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2228](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3756](#)

ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
 прийшов скасувати, але виконати.
[G2064](#) [G2647](#) [G0235](#) [G4137](#)

Не подумайте, ніби Я руйнувати Закон чи Пророків прийшов, — Я не руйнувати прийшов, але виконати.

18 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἄν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ,
 Істинно бо кажу вам, доки [-] не-мине [-] небо і [-] земля,
[G0281](#) [G1063](#) [G3004](#) [G4771](#) [G2193](#) [G0302](#) [G3928](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1093](#)

ἰῶτα ἐν, ἢ μία κεραία, οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως
 йота одна, чи одна рисочка, ніяк [-] не-мине з [-] закону, доки
[G2503](#) [G1520](#) [G2228](#) [G1520](#) [G2762](#) [G3756](#) [G3361](#) [G3928](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2193](#)

ἄν πάντα γένηται.
 [-] усе не-збудеться.
[G0302](#) [G3956](#) [G1096](#)

Поправді ж кажу вам: доки небо й земля не минеться, — ані йота єдина, ані жоден значок із Закону не минеться, аж поки не збудеться все.

- 19 ὅς ἐάν οὖν λύση μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων-- τῶν ἐλαχίστων--
 Хто якщо отже порушить одну [-] заповідей цих— [-] найменших—
[G3739](#) [G1437](#) [G3767](#) [G3089](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1785](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1646](#)
- καὶ διδάξη οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ
 і навчить так [-] людей, найменшим названий--буде у [-]
[G2532](#) [G1321](#) [G3779](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1646](#) [G2564](#) [G1722](#) [G3588](#)
- βασιλεία τῶν οὐρανῶν; ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξη, οὗτος μέγας
 Царстві [-] Небесному; хто ж [-] виконає і навчить, той великим
[G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G4160](#) [G2532](#) [G1321](#) [G3778](#) [G3173](#)
- κληθήσεται ἐν τῇ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
 названий--буде у [-] Царстві [-] Небесному.
[G2564](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Хто ж порушить одну з найменших цих заповідей, та й людей так навчить, той буде найменшим у Царстві Небеснім; а хто виконає та й навчить, той стане великим у Царстві Небеснім.

- 20 λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐάν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἢ δικαιοσύνη πλεῖον
 Кажу бо вам, що якщо не перевищить ваша [-] праведність більше
[G3004](#) [G1063](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4052](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1343](#) [G4119](#)
- τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν
 [-] книжників і фарисεїв, ніяк [-] не-увійдете до [-] Царства
[G3588](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0932](#)
- τῶν οὐρανῶν.
 [-] Небесного.
[G3588](#) [G3772](#)

Кажу бо Я вам: коли праведність ваша не буде рясніша, як книжників та фарисеїв, то не увійдете в Царство Небесне!

- 21 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις; ὅς δ' ἂν
 Чули-ви що сказано [-] давнім, Не вбивай; хто ж [-]
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3588](#) [G0744](#) [G3756](#) [G5407](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#)
- φονέυση, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.
 вб'є, підлегатиме буде [-] суду.
[G5407](#) [G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2920](#)

Ви чули, що було стародавнім наказане: „Не вбивай, а хто вб'є, підпадає він судові“.

- 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ,
 Я ж кажу вам, що кожен хто гнівається-на [-] брата свого,
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3710](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#)
- ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει: ὅς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ,
 підлегатиме буде [-] суду: хто ж [-] скаже [-] братові своєму,
[G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2920](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3004](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#)
- Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ; ὅς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ,
 Рака, підлегатиме буде [-] синедріону; хто ж [-] скаже, Безумний,
[G4469](#) [G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4892](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3004](#) [G3474](#)
- ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
 підлегатиме буде [-] [-] геєнні [-] вогненній.
[G1777](#) [G1510](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1067](#) [G3588](#) [G4442](#)

А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто скаже на брата свого: „раκά“, підпадає верховному судові, а хто скаже „дурний“, підпадає геєнні огненній.

23 ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ
Якщо отже приносиш [-] дар твоїй на [-] жертovníк, і-там
[G1437](#) [G3767](#) [G4374](#) [G3588](#) [G1435](#) [G4771](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2379](#) [G2546](#)

μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,
згадаєш що [-] брат твоїй має щось проти тебе,
[G3403](#) [G3754](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G2192](#) [G5100](#) [G2596](#) [G4771](#)

| Тому, коли принесеш ти до жéртівника свого дáра, та тут ізгадаєш, що брат твоїй щось має на тебе, —

24 ἄφεξ ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε.
залиш там [-] дар твоїй перед [-] жертovníком, і йди.
[G0863](#) [G1563](#) [G3588](#) [G1435](#) [G4771](#) [G1715](#) [G3588](#) [G2379](#) [G2532](#) [G5217](#)

πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου; καὶ τότε ἐλθὼν, πρόσφερε τὸ
Перш помирися з братом твоїм; і тоді прийшовши, принеси [-]
[G4412](#) [G1259](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G2532](#) [G5119](#) [G2064](#) [G4374](#) [G3588](#)

δῶρόν σου.
дар твоїй.
[G1435](#) [G4771](#)

| залиші отут дáра свого перед жéртівником, і піди, примирися перше з братом своїм, — і тоді поверта́йся, і принось свого дáра.

25 ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ,
Будь прихильним до суперника твого швидко, доки [-] єси з ним,
[G1510](#) [G2132](#) [G3588](#) [G0476](#) [G4771](#) [G5035](#) [G2193](#) [G3755](#) [G1510](#) [G3326](#) [G0846](#)

ἐν τῇ ὁδῷ; μή ποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ
в [-] дорозі; щоб-не коли тебе віддав [-] суперник [-] судді, і
[G1722](#) [G3588](#) [G3598](#) [G3361](#) [G4219](#) [G4771](#) [G3860](#) [G3588](#) [G0476](#) [G3588](#) [G2923](#) [G2532](#)

ὁ κριτής τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ.
[-] суддя [-] слугі, і до в'язниці вкинуть-тебе.
[G3588](#) [G2923](#) [G3588](#) [G5257](#) [G2532](#) [G1519](#) [G5438](#) [G0906](#)

| Зо своїм супротівником швидко мирися, доки з ним на дорозі ще ти, щоб тебе супротівник судді не віддав, а суддя щоб прислужникові тебе не передав, і щоб тебе до в'язниці не вкинули.

26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν
Истинно кажу тобі, ніяк [-] не-вийдеш звідти, доки [-] не-віддаси [-]
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1831](#) [G1564](#) [G2193](#) [G0302](#) [G0591](#) [G3588](#)

ἔσχατον κοδράντην.
останнього шеляга.
[G2078](#) [G2835](#)

| Поправді кажу тобі: Не вийдеш ізвідти, поки не віддасі ти й останнього шéляга !

27 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις;
Чули-ви що сказано, Не чини-перелюбу:
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3756](#) [G3431](#)

| Ви чули, що сказано: „Не чини перелюбу“.

28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ
Я ж кажу вам, що кожен хто дивиться-на жінку щоб [-]
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0991](#) [G1135](#) [G4314](#) [G3588](#)

ἐπιθυμῆσαι αὐτήν, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
пожадати її, вже зчинив-перелюб з-нею в [-] серці своєму.
[G1937](#) [G0846](#) [G2235](#) [G3431](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

А Я вам кажу́, що кожен, хто на жінку подівиться із пожадливістю, той уже вчинив із нею перелюб у серці своїм.

- 29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς, σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν
Якщо ж [-] око твоє [-] праве, спокушає тебе, вирви його
[G1487](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4624](#) [G4771](#) [G1807](#) [G0846](#)
- καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν
і кинь від себе; краще бо тобі щоб згинув один [-] членів
[G2532](#) [G0906](#) [G0575](#) [G4771](#) [G4851](#) [G1063](#) [G4771](#) [G2443](#) [G0622](#) [G1520](#) [G3588](#) [G3196](#)
- σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν.
твоїх, ніж [-] усе [-] тіло твоє вкинуто–було до геєнни.
[G4771](#) [G2532](#) [G3361](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G0906](#) [G1519](#) [G1067](#)

Коли праве око твоє спокушає тебе, — його вібери, і кинь від себе: бо краще тобі, щоб загинув один із твоїх членів, аніж до геєнни все тіло твоє було вкіннене.

- 30 καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε
і якщо [-] права твоя рука спокушає тебе, відрубай її і кинь
[G2532](#) [G1487](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4771](#) [G5495](#) [G4624](#) [G4771](#) [G1581](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0906](#)
- ἀπὸ σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ
від себе; краще бо тобі щоб згинув один [-] членів твоїх, ніж
[G0575](#) [G4771](#) [G4851](#) [G1063](#) [G4771](#) [G2443](#) [G0622](#) [G1520](#) [G3588](#) [G3196](#) [G4771](#) [G2532](#)
- μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν ἀπέλθῃ.
[-] усе [-] тіло твоє до геєнни пішло.
[G3361](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G1519](#) [G1067](#) [G0565](#)

І як правіця твоя спокушає тебе, — відітни її і кинь від себе: бо краще тобі, щоб загинув один із твоїх членів, аніж до геєнни все тіло твоє було вкіннене.

- 31 Ἐρρέθη δέ, Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ
Сказано також, Хто [-] відпустить [-] дружину свою, нехай–дасть їй
[G2046](#) [G1161](#) [G3739](#) [G0302](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0846](#) [G1325](#) [G0846](#)

ἀποστάσιον:
розлучний–лист:
[G0647](#)

Також сказано: „Хто дружину свою відпускає, нехай дасть їй листа розводо́вого“.

- 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
Я ж кажу вам, що кожен хто відпускає [-] дружину свою,
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0846](#)
- παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι; καὶ ὃς ἐὰν
крім причини розпусти, робить її перелюбницею; і хто якщо
[G3924](#) [G3056](#) [G4202](#) [G4160](#) [G0846](#) [G3431](#) [G2532](#) [G3739](#) [G1437](#)
- ἀπολελυμένην γαμῆσθαι, μοιχεύεται.
розлучену візьме, чинить–перелюб.
[G0630](#) [G1060](#) [G3429](#)

А Я вам кажу́, що кожен, хто пускає дружину свою, крім провини розпύсти, той доводить її до перелюбу. І хто з відпущеною побереться, той чинить перелюб.

33 Πάλιν, ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις; ἀποδώσεις
Знову, чули-ви що сказано [-] давнім, Не кривоприсягай; віддаси
[G3825](#) [G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3588](#) [G0744](#) [G3756](#) [G1964](#) [G0591](#)

δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου.
ж [-] Господеві [-] присяги свої.
[G1161](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G3727](#) [G4771](#)

| Ще ви чули, що було стародавнім наказане: „Не клянись неправдиво“, але „виконуй клятви свої перед Господом“.

34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως; μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι
Я ж кажу вам не присягати зовсім; ні [-] [-] небом, бо
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G3660](#) [G3654](#) [G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3754](#)

θρόνος ἐστὶν τοῦ Θεοῦ;
престол є [-] Божий;
[G2362](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2316](#)

| А Я вам кажу не клястися зовсім: ані небом, бо воно престол Божий;

35 μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ; μήτε εἰς
ні [-] [-] землю, бо підніжжя є [-] ніг Його; ні [-]
[G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3754](#) [G5286](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G3383](#) [G1519](#)

Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου Βασιλέως.
Єрусалимом, бо місто є [-] великого Царя.
[G2414](#) [G3754](#) [G4172](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3173](#) [G0935](#)

| ні землю, бо підніжок для ніг Його це; ані Єрусалимом, бо він місто Царя Великого;

36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
ні [-] [-] головою своєю не-присягай, бо не можеш одну волосину
[G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2776](#) [G4771](#) [G3660](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1410](#) [G1520](#) [G2359](#)

λευκὴν ποιῆσαι, ἢ μέλαιναν.
білою зробити, чи чорною.
[G3022](#) [G4160](#) [G2228](#) [G3189](#)

| не клянись головою своєю, — бо навіть однієї волосінки ти не можеш учинити білою чи чорною.

37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί; οὐ, οὐ; τὸ δὲ περισσὸν
Нехай-буде ж [-] слово ваше, так, так; ні, ні; [-] а що-понад
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3056](#) [G4771](#) [G3483](#) [G3483](#) [G3756](#) [G3756](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4053](#)

τούτων, ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστὶν.
цього, від [-] лукавого є.
[G3778](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4190](#) [G1510](#)

| Ваше ж слово хай буде: „так-так“, „ні-ні“. А що більше над це, то те від лукавого.

38 Ἴκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος;
Чули-ви що сказано, Око за око, і зуб за зуб;
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3788](#) [G0473](#) [G3788](#) [G2532](#) [G3599](#) [G0473](#) [G3599](#)

| Ви чули, що сказано: „Око за око, і зуб за зуба“.

39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ; ἀλλ' ὅστις σε
 Я ж кажу вам, не протистояти [-] злому; але хто тебе
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G0436](#) [G3588](#) [G4190](#) [G0235](#) [G3748](#) [G4771](#)

ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα σου, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην;
 вдарить у [-] праву щоку твою, підстав йому і [-] іншу;
[G4474](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4600](#) [G4771](#) [G4762](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0243](#)

| А Я вам кажу́ не протівитись злому. І коли вдарить тебе хто у праву щокó твою, — підстав йому й другу.

40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες
 і хто хоче з-тобою судитися і [-] сорочку твою забрати, віддай
[G2532](#) [G3588](#) [G2309](#) [G4771](#) [G2919](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5509](#) [G4771](#) [G2983](#) [G0863](#)

αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον;
 йому і [-] плащ;
[G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2440](#)

| А хто хоче тебе позивати й забрати сорочку твою, — віддай і плаща йому.

41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
 і хто тебе примусить милю одну, йди з ним дві.
[G2532](#) [G3748](#) [G4771](#) [G0029](#) [G3400](#) [G1520](#) [G5217](#) [G3326](#) [G0846](#) [G1417](#)

| А хто силувати тебе буде відбúти подорожнє на милю одну, — іди з ним навіть дві.

42 τῷ αἰτοῦντί σε δός; καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι, μὴ
 Хто просить тебе дай; і від того-хто від тебе позичити-хоче, не
[G3588](#) [G0154](#) [G4771](#) [G1325](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2309](#) [G0575](#) [G4771](#) [G1155](#) [G3361](#)

ἀποστραφῆς.
 відвертайся.
[G0654](#)

| Хто просить у тебе — то дай, а хто хоче позичити в тебе — не відвєртайсь від нього.

43 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν
 Чули-ви що сказано, Люби [-] ближнього твого і ненавидь [-]
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G0025](#) [G3588](#) [G4139](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3404](#) [G3588](#)

ἐχθρόν σου.
 ворога твого.
[G2190](#) [G4771](#)

| Ви чули, що сказано: „Люби свого ближнього, і ненавидь свого ворога“.

44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
 Я ж кажу вам, любіть [-] ворогів ваших, і моліться за
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0025](#) [G3588](#) [G2190](#) [G4771](#) [G2532](#) [G4336](#) [G5228](#)

τῶν διωκόντων ὑμᾶς; <εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε
 [-] гонителів ваших; благословляйте [-] проклинаючих вас, добро чиніть
[G3588](#) [G1377](#) [G4771](#) [G2127](#) [G3588](#) [G2672](#) [G4771](#) [G2573](#) [G4160](#)

τοῖς ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ μισοῦσιν ὑμᾶς>;
 [-] кривдячим вас і ненавидячим вас;
[G3588](#) [G1908](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3404](#) [G4771](#)

| А Я вам кажу́: Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує,

45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν
 щоб бути-вам синами [-] Отця вашого [-] на небесах. Бо [-]
[G3704](#) [G1096](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3772](#) [G3754](#) [G3588](#)

ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ
 сонце Своє сіяти-каже на злих і добрих, і дощ на
[G2246](#) [G0846](#) [G0393](#) [G1909](#) [G4190](#) [G2532](#) [G0018](#) [G2532](#) [G1026](#) [G1909](#)

δικαίους καὶ ἀδίκους,
 праведних і неправедних.
[G1342](#) [G2532](#) [G0094](#)

| щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, що наказує сходити сонцю Своему над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних.

46 ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε? οὐχὶ
 Якщо бо любите [-] люблячих вас, яку нагороду маєте? Хіба-не
[G1437](#) [G1063](#) [G0025](#) [G3588](#) [G0025](#) [G4771](#) [G5101](#) [G3408](#) [G2192](#) [G3780](#)

καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν?
 і [-] митарі [-] те-саме роблять?
[G2532](#) [G3588](#) [G5057](#) [G3588](#) [G0846](#) [G4160](#)

| Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять?

47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε?
 і якщо вітаєте [-] братів ваших лише, що особливого робите?
[G2532](#) [G1437](#) [G0782](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G3440](#) [G5101](#) [G4053](#) [G4160](#)

οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν?
 Хіба-не і [-] погани [-] те-саме роблять?
[G3780](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1482](#) [G3588](#) [G0846](#) [G4160](#)

| І коли ви вітаєте тільки братів своїх, то щό ж особливого робите? Чи й погани не чинять отак?

48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος,
 Будьте отже ви досконалі, як [-] Отець ваш [-] Небесний,
[G1510](#) [G3767](#) [G4771](#) [G5046](#) [G5613](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3770](#)

τέλειός ἐστιν.
 досконалий є.
[G5046](#) [G1510](#)

| Отож, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!